

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА

ИЗВЈЕШТАЈ О ОБАВЉЕНОЈ ФИНАНСИЈСКОЈ РЕВИЗИЈИ

*ДИРЕКЦИЈЕ ЗА ЦИВИЛНО ВАЗДУХОПЛОВСТВО
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
ЗА 2019. ГОДИНУ*

URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA BiH
KANCELARIJA ZA REVIZIJU INSTITUCIJA BiH
AUDIT OFFICE OF THE INSTITUTIONS OF BOSNIA AND HERZEGOVINA

www.revizija.gov.ba

ИЗВЈЕШТАЈ
О ОБАВЉЕНОЈ ФИНАНСИЈСКОЈ РЕВИЗИЈИ
ДИРЕКЦИЈЕ ЗА ЦИВИЛНО ВАЗДУХОПЛОВСТВО
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
ЗА 2019. ГОДИНУ

Број: 03-16-1-729/20

Сарајево, јул 2020. године

Садржај

I	МИШЉЕЊЕ НЕЗАВИСНОГ РЕВИЗОРА	5
	МИШЉЕЊЕ О ФИНАНСИЈСКИМ ИЗВЈЕШТАЈИМА	5
	МИШЉЕЊЕ О УСКЛАЂЕНОСТИ	7
II	ИЗВЈЕШТАЈ О РЕВИЗИЈИ	9
1.	КРИТЕРИЈУМИ	9
2.	РЕАЛИЗАЦИЈА РАНИЈИХ ПРЕПОРУКА	9
3.	СИСТЕМ ИНТЕРНИХ КОНТРОЛА	10
4.	БУЏЕТ	13
5.	ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЈЕШТАЈИ	14
5.1	Преглед расхода и издатака из буџета	14
5.1.1	<i>Издаци за употребу возила</i>	<i>14</i>
5.1.2	<i>Унајмљивање пословног простора</i>	<i>15</i>
5.1.3	<i>Издаци по основу уговора о дјелу</i>	<i>16</i>
5.2	Преглед прихода и примитака	17
5.3	Биланс стања	18
5.4	Преглед динамике запошљавања	19
6.	ЈАВНЕ НАБАВКЕ	19
7.	КОМЕНТАРИ	21
ПРИЛОЗИ	21

I МИШЉЕЊЕ НЕЗАВИСНОГ РЕВИЗОРА

Мишљење независног ревизора се даје на основу проведене финансијске ревизије која обухвата ревизију финансијских извјештаја, и у вези с истом, ревизију усклађености активности, финансијских трансакција и информација са релевантним законима и другим прописима.

МИШЉЕЊЕ О ФИНАНСИЈСКИМ ИЗВЈЕШТАЈИМА

Мишљење

Извршили смо ревизију финансијских извјештаја **Дирекције за цивилно ваздухопловство (у даљем тексту: Дирекција)** који обухватају: биланс стања на 31.12.2019. године, преглед прихода, примитака и финансирања по економским категоријама, преглед расхода и издатака из буџета, по економским категоријама, посебне податке о платама и броју запослених, преглед динамике запошљавања, преглед сталних средстава у облику ствари и права, преглед капиталних улагања, преглед дознака из текуће резерве буџета, за годину која завршава на тај дан и анализу извршења буџета – текстуални дио, укључујући и резиме значајних рачуноводствених политика.

Према нашем мишљењу, финансијски извјештаји **Дирекције** приказују истинито и фер, у свим материјалним аспектима, финансијско стање имовине, обавеза и извора средстава на 31.12.2019. године и извршење буџета за годину која се завршава на наведени датум, у складу са прихваћеним оквиром финансијског извјештавања.

Основ за мишљење

Ревизију смо обавили у складу са Законом о ревизији институција Босне и Херцеговине и Међународним стандардима врховних ревизионих институција (ISSAI). Наше одговорности према тим стандардима су детаљније описане у параграфу *Одговорности ревизора за ревизију финансијских извјештаја*.

Независни смо од **Дирекције** у складу са етичким захтјевима који су релевантни за нашу ревизију и испунили смо остале етичке одговорности у складу са тим захтјевима.

Вјерујемо да су ревизиони докази које смо прибавили довољни и одговарајући да обезбиједи основ за наше мишљење.

Одговорности руководства за финансијске извјештаје

Руководство **Дирекције** је одговорно за израду и фер презентацију финансијских извјештаја у складу са прихваћеним оквиром финансијског извјештавања на нивоу институција Босне и Херцеговине тј. Законом о финансирању институција БиХ, Правилником о финансијском извјештавању институција БиХ и Правилником о рачуноводству са рачуноводственим политикама и процедурама за кориснике буџета институција БиХ. Ова одговорност подразумијева и креирање, примјену и одржавање интерних контрола које су релевантне за припрему и презентацију финансијских извјештаја који не садрже материјално значајне погрешне исказе услјед преваре или грешке, одговарајућа објелодањивања релевантних информација у напоменама уз финансијске извјештаје, као и одабир и примјену одговарајућих рачуноводствених политика и рачуноводствених процјена, које су разумне у датим околностима.

Одговорности ревизора за ревизију финансијских извјештаја

Наши циљеви су стећи разумно увјерење о томе да ли су финансијски извјештаји као целина сачињени без значајног погрешног приказивања услијед преваре или грешке и издати извјештај независног ревизора који укључује наше мишљење. Разумно увјерење је висок ниво увјерења, али није гаранција да ће ревизија обављена у складу са Међународним стандардима врховних ревизионих институција увијек открити значајно погрешно приказивање када оно постоји.

Погрешни прикази могу настати услијед преваре или грешке и сматрају се значајним ако се разумно може очекивати да, појединачно или збирно, утичу на економске одлуке корисника донијете на основу тих финансијских извјештаја.

Као саставни дио ревизије у складу са Међународним стандардима врховних ревизионих институција, стварамо професионалне процјене и одржавамо професионални скептицизам током ревизије. Ми такође:

- препознајемо и процјењујемо ризике значајног погрешног приказивања финансијских извјештаја, због преваре или грешке, обликујемо и обављамо ревизијске поступке као реакцију на те ризике и прибављамо ревизијске доказе који су довољни и примјерени да обезбиједу основ за наше мишљење. Ризик неоткривања значајног погрешног приказивања насталог услијед преваре је већи од ризика насталог услијед грешке, јер превара може укључити тајне споразуме, кривотворење, намјерно изостављање, погрешно приказивање или заобилажење интерних контрола.
- стичемо разумијевање интерних контрола релевантних за ревизију како бисмо обликовали ревизијске поступке који су примјерени у датим околностима, али не и за сврху изражавања мишљења о успјешности интерних контрола.
- оцјењујемо примјереност кориштених рачуноводствених политика и разумност рачуноводствених процјена и повезаних објава које је створило руководство.
- оцјењујемо цјелокупну презентацију, структуру и садржај финансијских извјештаја, укључујући и објаве, као и да ли финансијски извјештаји одражавају трансакције и догађаје на којима су засновани на начин којим се постиже фер презентација.

Са руководством комуницирамо у вези са, између осталих питања, планираним дјелокругом и временским распоредом ревизије и важним налазима ревизије, укључујући и оне који се односе на значајне недостатке у интерним контролама који су откривени током наше ревизије.

МИШЉЕЊЕ О УСКЛАЂЕНОСТИ

Мишљење

У вези са ревизијом финансијских извјештаја **Дирекције** за 2019. годину, извршили смо и ревизију усклађености активности, финансијских трансакција и информација са релевантним законима и другим прописима.

Према нашем мишљењу, активности, финансијске трансакције и информације **Дирекције** за 2019. годину у складу су, у свим материјалним аспектима, са законима и другим прописима који су дефинисани као критеријуми за дату ревизију.

Основ за мишљење

Ревизију усклађености смо извршили у складу са Законом о ревизији институција Босне и Херцеговине и ISSAI 4000 - Стандард за ревизију усклађености. Наше одговорности према тим стандардима су детаљније описане у параграфу *Одговорности ревизора за ревизију усклађености*.

Независни смо од **Дирекције** у складу са етичким захтјевима који су релевантни за нашу ревизију и испунили смо остале етичке одговорности у складу са тим захтјевима.

Вјерујемо да су ревизиони докази које смо прибавили довољни и одговарајући да обезбиједе основ за наше мишљење.

Скретање пажње

Не изражавајући резерву на мишљење о усклађености, скрећемо пажњу на следеће:

- *Дирекција није окончала активности на усклађивању Правилника о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста са важећим одлукама Савјета министара БиХ (тачка 3. Извјештаја);*
- *Савјет министара БиХ још увијек није донио одлуку о начину набавке и висини средстава за набавку зграде за смјештај Дирекције у складу са Законом о буџету и поред обезбијеђених средстава (тачка 5.1.2. Извјештаја);*
- *Немогућност фактурисања и наплате одређених прихода од ваздушних оператора, због непоштивања важеће Одлуке Дирекције од стране аеродрома у Мостару, Тузли и Бањој Луци (тачка 5.2. Извјештаја);*
- *Слабости и недостаци у поступцима јавних набавки (тачка 6. Извјештаја).*

Одговорности руководства за усклађеност

Поред одговорности за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја, руководство **Дирекције** је такође одговорно да обезбиједи да су активности, финансијске трансакције и информације у складу са прописима којима су регулисане и потврђује да је током фискалне године обезбиједило намјенско, сврсисходно и законито кориштење расположивих средстава за остваривање утврђених циљева, те економично, ефикасно и ефективно функционисање система финансијског управљања и контроле.

Одговорности ревизора за ревизију усклађености

Поред одговорности да изразимо мишљење о финансијским извјештајима, наша одговорност подразумијева и изражавање мишљења о томе да ли су активности, финансијске трансакције и информације у свим материјалним аспектима, у складу са законима и другим прописима којима су регулисане. Одговорност ревизора укључује обављање процедура, како би прибавили ревизионе доказе о томе да ли се средства користе за одговарајуће намјене и да ли је пословање **Дирекције**, према дефинисаним критеријумима, усклађено са релевантним законима и другим прописима. Процедуре подразумијевају процјену ризика од значајних неусклађености са законима и прописима који регулишу пословање субјекта ревизије. Такође, наша одговорност подразумијева и оцјену финансијског управљања, функције интерне ревизије и система интерних контрола.

Сарајево, 15.7.2020. године

**ЗАМЈЕНИК
ГЕНЕРАЛНОГ РЕВИЗОРА**

Јасмин Пилица, с.р.

**ЗАМЈЕНИК
ГЕНЕРАЛНОГ РЕВИЗОРА**

Ранко Крсман, с.р.

II ИЗВЈЕШТАЈ О РЕВИЗИЈИ

1. КРИТЕРИЈУМИ

Канцеларија за ревизију институција Босне и Херцеговине извршила је ревизију финансијских извјештаја и, у вези с истом, ревизију усклађености. Ревизија финансијских извјештаја и ревизија усклађености подразумијева процес објективног прикупљања и процјењивања доказа, како би се утврдило да ли су предмети ревизије, тј. финансијски извјештаји, као и активности, финансијске трансакције и информације, усклађени са одговарајућим критеријумима који су садржани у законима и другим прописима. Критеријуми представљају упоредне параметре који се користе како би се дала оцјена предмета ревизије.

За оцјену усклађености са законима и другим прописима кориштени су сљедећи критеријуми:

- Закон о буџету институција БиХ и међународних обавеза БиХ за 2019. годину
- Закон о платама и накнадама у институцијама БиХ и подзаконски акти
- Закон о порезу на доходак и Закон о доприносима (ФБиХ и РС)
- Закон о јавним набавкама и подзаконски акти
- Закон о државној служби у институцијама БиХ и подзаконски акти
- Закон о раду у институцијама БиХ и подзаконски акти
- Закон о управи и подзаконски акти
- Закон о финансирању институција БиХ

2. РЕАЛИЗАЦИЈА РАНИЈИХ ПРЕПОРУКА

Канцеларија за ревизију институција БиХ извршила је финансијску ревизију Дирекције за 2018. годину, сачинила Извјештај о финансијској ревизији и дала позитивно мишљење на финансијске извјештаје и позитивно мишљење на усклађеност са скретањем пажње на именовање руководства Дирекције, кашњење са израдом правилника о унутрашњој организацији Дирекције сходно важећим одлукама Савјета министара БиХ, неријешено питање трајног смјештаја Дирекције те изостанак фактурисања и наплате одређених прихода од ваздушних оператора, због непоштивања важеће Одлуке Дирекције од стране аеродрома у Мостару, Тузли и Бањој Луци.

У Извјештају су дате препоруке у циљу отклањања уочених неправилности. Дирекција је поступила у складу са чланом 16. тачка 3. Закона о ревизији институција БиХ и обавијестила нас о предузетим активностима на реализацији датих препорука у циљу превазилажења неправилности идентификованих у извјештају о обављеној ревизији за 2018. годину.

Увидом у предузете активности, дајемо осврт на реализацију препорука:

Оцјена реализације препорука	Реализована	Реализација у току	Нереализована
Савјет министара БиХ је крајем маја 2020. године именовao новог вршиоца дужности генералног директора и вршиоце дужности замјеника генералног директора на период од три мјесеца.		●	
Дирекција није проводила активности на усклађивању Правилника о унутрашњој организацији сходно важећим одлукама Савјета министара БиХ те исти није доставила ресорном министарству.			●
Дирекција је предузимала активности на прибављању сагласности Савјета министара БиХ на Приједлог правилника о специјализованим возилима али ове активности још увијек нису завршене.		●	
Министарство финансија и трезора БиХ није дало Мишљење на приједлог одлуке за куповину зграде за трајни смјештај Дирекције те иста није ни разматрана нити усвојена од Савјета министара БиХ.			●
И даље се одређени број лица ангажује по основу уговора о дјелу на систематизованим радним мјестима која нису попуњена.			●
Дирекција је послала информацију Савјету министара БиХ о проблемима у вези наплате прихода са којима се суочава у те предузела активности по закључцима Савјета министара БиХ.		●	
Дирекција је запошљавање вршила у складу са законским прописима поштујући принципе транспарентности.	●		
Постоје унапређења система јавних набавки у погледу дефинисања тражених услова тендерском документацијом, евалуације приспјелих понуда и пријављивање проведених поступака у систем е-набавки али још увијек постоји простор за додатна унапређења.		●	

3. СИСТЕМ ИНТЕРНИХ КОНТРОЛА

Дирекција је одговорна за креирање, примјену и одржавање интерних контрола које су релевантне за припрему и презентацију финансијских извјештаја и усклађеност пословања са законима и другим прописима.

Организација и руковођење: Радом Дирекције руководи генерални директор. Два замјеника генералног директора руководе радом сектора у складу са правилником којим

се уређује унутрашња организација Дирекције. Генерални директор је одговоран министру комуникација и транспорта БиХ, а замјеници су одговорни генералном директору. У складу са Законом о измјенама и допунама Закона о ваздухопловству БиХ¹ из априла 2018. године генерални директор и два замјеника генералног директора су именована лица која се именују на мандат од четири године у складу са Законом о министарским именованима, именованима Савјета министара БиХ и другим именованима БиХ².

Савјет министара БиХ није благовремено окончао конкурсну процедуру за именовање генералног директора и замјеника директора коју је Министарство комуникација и транспорта и БиХ проводило у току 2018. године те је Дирекцијом од 1.2.2018. године до 21.5.2020. године руководио вршилац дужности директора којег је именовао министар комуникација и транспорта на период од 1.2. до 1.8.2018. године (два рјешења по три мјесеца) сходно одредбама члана 55.а Закона о управи³. Функцију једног замјеника директора, сходно одредбама Закона о измјенама и допунама Закона о ваздухопловству БиХ, обављало је исто лице које је до дана ступања на снагу наведеног Закона налазило на позицији замјеника директора, док је позиција другог замјеника упражњена од краја 2018. године. Савјет министара БиХ је 21.5.2020. године поништио конкурсну процедуру за именовање генералног директора и два замјеника директора започету у 2018. години те именовао новог вршиоца дужности генералног директора и вршиоце дужности замјеника генералног директора на период од три мјесеца и задужио надлежно министарство да поново распише јавни оглас и проведе потребну процедуру.

ПРЕПОРУКА 1

Надлежне институције (Министарство комуникација и транспорта БиХ и Савјет министара БиХ) требају именовање руководства Дирекције вршити у складу са законским прописима.

Унутрашња организација Дирекције утврђена је Правилником о унутрашњој организацији из 2009. године као посебна цјелина у оквиру Правилника о унутрашњој организацији Министарства комуникација и транспорта БиХ. Истим су систематизована радна мјеста за 79 извршилаца од чега 61 извршилац у сједишту Дирекције у Бањој Луци, 13 извршилаца у регионалној канцеларији у Сарајеву и 5 извршилаца у регионалној канцеларији у Мостару. На 31.12.2019. године у Дирекцији је било 52 запослена.

Према званичним извјештајима постојећи број запослених није задовољавајући и у складу са потребама Дирекције, стандардима и захтјевима међународних институција из области ваздухопловства, али Дирекцији није одобрено ново запошљавање, иако је упућивала захтјеве према надлежним институцијама.

¹ Службени гласник БиХ, бр.39/09 и 25/18

² Службени гласник БиХ, бр

³ Службени гласник БиХ, бр. 32/02,102/09 и 72/17

Дирекција није у 2019. години проводила активности на изради новог правилника о унутрашњој организацији сходно важећим одлукама Савјет министара БиХ о начелима за утврђивање унутрашње организације у органима управе БиХ и разврставању радних мјеста и критеријима за опис послова радних мјеста у институцијама БиХ⁴.

ПРЕПОРУКА 2

Дирекција је дужна провести активности на доношењу новог правилника о унутрашњој организацији који ће бити усклађен са наведеним одлукама Савјета министара БиХ.

Систем финансијског управљања и контроле: Дирекција је претходне године у складу са Законом о финансирању институција БиХ⁵, Приручником за финансијско управљање и контролу и Смјерницама за провођење процеса управљања ризицима у институцијама БиХ сачинила попис и мапу пословних процеса, утврдила и процијенила ризике и израдила регистар ризика који су у 2019. години ажурирани. У 2019. години донијет је Правилник о финансијском управљању и контроли којим је дефинисана одговорност руководиоца организационих јединица у Дирекцији за успостављање финансијског управљања и контроле над функционисањем пословних процеса у унутрашњим организационим јединицама којима руководе као и Стратегија управљања ризицима.

Одређена подручја потрошње, значајни процеси рада као и нивои овлаштења и одговорности у Дирекцији дефинисани су интерним правилницима, одлукама и процедурама претходних година, а у 2019. години су ажуриране неке процедуре (процедуре јавних набавки и праћење реализације уговора, процедура праћења и наплате прихода од накнада и такси итд.).

Дирекција је доставила Годишњи извјештај о финансијском управљању и контроли за 2019. годину Централној хармонизацијској јединци (ЦХЈ).

Интерна ревизија: Сходно Закону о интерној ревизији институција БиХ⁶ и Одлуци о критеријумима за успостављање јединица интерне ревизије у институцијама БиХ⁷, интерну ревизију у Дирекцији обавља јединица интерне ревизије Министарства комуникација и транспорта БиХ. Према Плану интерне ревизије за 2019. годину обављена је накнадна ревизија процеса јавних набавки којом је констатовано да је Дирекција реализовала све дате препоруке, те редовна ревизија процеса обрачуна и исплате плата и накнада. Дирекција је сачинила план корективних активности те предузела активности на реализацији датих препорука које су се углавном односиле на унапређење система интерних контрола доношењем детаљних писаних процедура у вези ревидираног процеса.

Функционисање система интерних контрола: Ревизијом је утврђено да постоје одређене слабости система интерних контрола које се односе на:

- у појединим случајевима смо установили да су захтјеви за службено путовање поднесени у кратком року прије самог путовања те да постоји значајан проток времена између позивног писма и подношења захтјева за одобравање службеног путовања. Таква пракса потенцијално има за посљедицу куповину авио карата и резервације хотелског смјештаја по већим цијенама;

⁴ Одлуке Савјета министара БиХ (Службени гласник БиХ, бр. 30/13, 67/15 и 51/18)

⁵ Службени гласник БиХ, број 61/04, 49/09, 42/12, 87/12 и 32/13

⁶ Службени гласник БиХ, број 27/08 и 32/12

⁷ Службени гласник БиХ, број 49/12 и 69/12

- Везано за праћење реализације уговора о авионским картама и резервацији смјештаја, констатовали смо да у појединачним случајевима није документован избор опције авионске карте и испитивање достављених понуда за хотелски смјештај (нпр. најмање 3 опције и испитивање тржишних цијена).

ПРЕПОРУКА 3

Дирекција треба унаприједити систем интерних контрола у областима у којима су констатоване слабости.

4. БУЏЕТ

Законом о буџету институција Босне и Херцеговине и међународних обавеза Босне и Херцеговине за 2019. годину⁸, Дирекцији су одобрена средства у износу од 4.698.000 КМ и 57 запослених. За текуће издатке су одобрена средства у износу 4.369.000 КМ, а за капиталне издатке у износу 329.000 КМ.

Средства су одобрена према сљедећим изворима финансирања: средства из буџета (2.148.000 КМ), властити намјенски приходи – средства од прелета (1.700.000 КМ), средства од прихода које остварује властитом дјелатношћу (350.000 КМ) и средства од накнада које плаћају путници у одласку са аеродрома у БиХ и оператори ваздухоплова по тони превезене робе/терета у цивилном ваздушном саобраћају (500.000 КМ).

Дирекција је крајем године извршила промјену структуре расхода буџета у укупном износу од 6.000 КМ, коју је одобрило Министарство финансија и трезора БиХ.

Укупно извршење буџета за 2019. годину износило је 3.625.439 КМ или 77% одобреног буџета. Буџетска средства су реализована у износу 1.889.093 КМ или 88 %, средства од прелета су реализована у износу 1.332.145 КМ или 78%, средства од прихода које остварује властитом дјелатношћу у износу 246.801 КМ или 71% и средства од накнада које плаћају путници и оператори ваздухоплова у износу 157.401 КМ или 31%. Намјена средстава од прихода утврђена је посебним одлукама Дирекције које су донесене уз сагласност Савјета министара БиХ.

Разлог ниже стопе извршења буџета је касно усвајање Закона о буџету за 2019. годину те чињеница да су у извјештајном периоду, током читаве године, на снази биле одлуке о привременом финансирању институција БиХ због чега Дирекција није имала могућност покретати поступке јавних набавки и утрошити средства одобрена за капиталне издатке. Такође, број запослених на крају године (52) као и просјечан број запослених у 2019. години (54) је мањи од одобреног (57).

План и програм рада Дирекције за 2019. годину је усвојен од стране Савјета министара БиХ у склопу Програма рада Министарства комуникација и транспорта БиХ. Извјештај о раду Дирекције за 2019. годину достављен је Министарству комуникација и транспорта БиХ 12.02.2020. године.

⁸ Службени гласник БиХ, број 84/19

5. ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЈЕШТАЈИ

Дирекција је сачинила Годишњи финансијски извјештај за 2019. годину и доставила га надлежним органима и институцијама у складу са важећим прописима и у утврђеном року.

5.1 Преглед расхода и издатака из буџета

У прегледу расхода и издатака по економским категоријама-збирно, у периоду од 1.1. до 31.12.2019. године, укупно остварени расходи исказани су у износу од 3.625.439 КМ, што је у односу на расходе планиране буџетом за 2019. годину мање за 1.072.561 КМ.

Значајни расходи из буџета односе се на: бруто плате (1.549.852 КМ), накнаде запослених (218.901 КМ), путне трошкове (330.000 КМ), унајмљивање простора или зграда (705.771 КМ), издатке за употребу возила (50.670 КМ), услуге стручног образовања (104.751 КМ), остале стручне услуге које се највећим дијелом односе на услуге ангажовања Оружаних снага БиХ за потребе службе за претрагу и спашавање (281.234 КМ), издатке за уговоре о дјелу (бруто 168.533 КМ).

У текстуалном дијелу Годишњег финансијског извјештаја за 2019. годину образложена су значајна одступања реализованих расхода у односу на расходе одобрене буџетом те у односу на расходе реализоване претходне године.

Преглед расхода и издатака из буџета приказан је у Табели I у прилогу Извјештаја.

5.1.1 Издаци за употребу возила

Укупни издаци за употребу службених возила у 2019. години износе 50.670 КМ. Издаци се углавном односе на гориво (29.339 КМ), материјал и услуге за одржавање возила (7.615 КМ), регистрацију моторних возила (5.965 КМ) те осигурање возила (4.567 КМ).

Правилником Савјета министара БиХ о условима набавке и начину кориштења службених возила у институцијама Босне и Херцеговине⁹, Дирекцији су одобрена три службена возила те право на посједовање специјализованих службених возила. Дирекција тренутно располаже са 13 возила од којих је десет специјализованих возила намијењених за потребе инспекције и стручног надзора те обављање активности у случајевима ванредних догађаја у цивилном ваздухопловству. Право на кориштење возила 24 сата дато је генералном директору и замјеницима генералног директора Дирекције.

Процедура прибављања сагласности Савјета министара БиХ на Приједлог правилника о специјализованим возилима још увијек није завршена иако је Дирекција претходних година, као и у 2019. години, предузимала активности по овом питању (слала ургенције, захтијевала измјене Правилника о употреби службених возила у институцијама БиХ итд.). У мају 2020. године Дирекција је поново доставила Информацију у вези са измјеном Правилника о условима набавке и начину кориштења службених возила у институцијама

⁹ Службени гласник БиХ бр. 26/14, 81/14, 78/15, 42/17, 53/17, 62/17 и 34/18

БиХ Министарству комуникација и транспорта БиХ ради упућивања Савјету министара БиХ на разматрање.

ПРЕПОРУКА 4

Дирекцији и даље препоручујемо да настави са предузимањем активности у циљу прибављања сагласности Савјета министара БиХ на Приједлог правилника о специјализованим возилима како би област набавке и употребе возила у Дирекцији била у потпуности уређена у складу са важећим прописима.

5.1.2 Унајмљивање пословног простора

Издаци за унајмљивање пословног простора реализовани у 2019. години износе 666.828 КМ и у односу на претходну годину су мањи за 53.803 КМ.

До 07.11.2019. године, Дирекција је била смјештена код закуподавца са којим је закључила Уговор у 2011. години те анексе уговора у 2012., 2013. и 2016. години на основу којег је плаћала мјесечни закуп пословног простора нето површине 1.901 м² у износу 60.053 КМ са ПДВ-ом, а исти је подразумијевао и кориштење канцеларијског намјештаја, 25 паркинг мјеста те услуге хигијенског одржавања. Након што је 6.5.2019. године обавијестила закуподавца о раскиду Уговора, Дирекција је о наведеном 03.06.2019. године информисала и надлежно Министарство комуникација и транспорта БиХ те захтијевала достављање Информације Савјету министара БиХ ради упознавања истог. У наведеној Информацији Дирекција је навела разлоге за раскид уговора (од маја 2010. године до маја 2019. године укупно утрошено 6.962.093 КМ) те да надлежне институције још увијек нису одговориле на достављене приједлоге одлука које је Дирекција упућивала ради доношења коначне одлуке о начину набавке и висини средстава од стране Савјета министара БиХ како је прописано одредбама Закона о буџету БиХ.

Дирекција је дана 22.08.2019. године закључила нови уговор о закупу пословног простора у Бања Луци са другим закуподавцем површине 1.600 м² (укључено 100м² гратис) и 40 паркинг мјеста по цијени од 21,06 КМ/м² са ПДВ и укупном мјесечном цијеном 31.590 КМ са ПДВ-ом са. Уговор је закључен на период од 07.11.2019. до 07.11.2020. године са могућношћу продужења.

Рјешавање питања трајног смјештаја Дирекције: У погледу доношења одлуке у вези рјешавања питања трајног смјештаја Дирекције нема битних промјена у односу на констатације у извјештајима ревизије претходних година.

И поред обезбијеђених средстава, Дирекција издваја значајна средства за закуп простора, јер надлежне институције нису донијеле одговарајућу одлуку у складу са Законом о буџету.

Неопходна одлука још увијек није донесена и поред чињенице да су средства обезбијеђена те да је сваке године почев од 2012. године па до 2019. године Законом о буџету институција БиХ, чланом 13.став (1) дефинисано да

ће се набавка зграде за смјештај Дирекције у Бањој Луци финансирати из средстава остварених од прихода од накнада за прелете преко БиХ, као и других прихода које Дирекција остварује на основу Закона о ваздухопловству БиХ, а одлуку о начину набавке и висини средстава за ову намјену доноси Савјет министара БиХ на приједлог Дирекције.

Дирекција је у наведеном периоду више пута иницирала рјешавање питања набавке простора за трајни смјештај Дирекције (достављајући приједлоге одлука на мишљење и усвајање, ургенције, анализе и сл.). Посљедњи приједлог одлуке о одобравању куповине/набавке објекта за смјештај Дирекције у Бања Луци укупне површине 1.300 м² до 1.500 м², у вриједности од 5.250.000 КМ са ПДВ-ом, Дирекција је 1.8.2018. године упутила Министарству финансија и трезора БиХ на мишљење које до јуна 2020.године није одговорило Дирекцији.

Иако је Канцеларија за ревизију у извјештајима о ревизији претходних година скретала пажњу надлежним институцијама на важност и хитност рјешавања питања трајног смјештаја Дирекције, евидентно је да препоруке нису реализоване, те да и поред обезбијеђених средстава Дирекција и даље издваја значајна средства за закуп простора, што свеукупно има значајне негативне ефекте на јавна средства.

ПРЕПОРУКА 5

Имајући у виду чињеницу да су за рјешавање питања трајног смјештаја Дирекције обезбијеђена средства још од 2012. године те да су до сада издвојена значајна средства за плаћање закупа простора, поново истичемо да је потребно да надлежне институције ово питање ријеше без даљег одлагања, односно што прије донесу неопходну одлуку у складу са одредбама Закона о буџету.

5.1.3 Издаци по основу уговора о дјелу

Укупни издаци за нето исплате по уговорима о дјелу у 2019. години износе 130.157 КМ (брutto 168.533 КМ). У поређењу са претходном годином, остварени нето издаци су већи за 10.881 КМ (9%) јер је и већи број ангажованих особа.

Проведеном ревизијом утврдили смо да је Дирекција у 2019. години ангажовала укупно 30 лица путем уговора о дјелу од којих је 7 било ангажовано током цијеле године за обављање текућих послова за којима је постојала потреба, а који углавном нису систематизовани (чистачица, кафе кухарица и домар у сједишту и регионалним канцеларијама, фактурисање накнада, послови из области заштите околиша и ваздухопловства, послови из области ваздухопловне медицине итд.). Остале особе су ангажоване по потреби за обављање послова из домена инспекцијског надзора, области ваздухопловства итд. У децембру је било ангажовано укупно 19 особа.

На пословима који су слични или се могу довести у везу са систематизованим пословима, у току 2019. године као и претходних година, било је ангажовано 6 особа с тим што су у децембру на овим пословима биле ангажоване три особе (послови из области ваздухопловне медицине, помоћ одјељењима и секторима при изради плана рада и извјештаја о раду и успостављању ФУК-а и сл. - укупне нето накнаде по овом основу износиле су 26.450 КМ). Дирекција ангажовање лица на овакав начин образлаже потребама посла, а због недовољног броја запослених и неодобреног запошљавања од стране надлежних институција.

ПРЕПОРУКА 6

Цијенећи потребу осигурања континуитета свих активности које прате основну дјелатност због које је институција основана и даље се препоручује рационално кориштење средстава за ангажовање лица путем уговора о дјелу с обзиром на то да пракса ове врсте ангажмана, са посебним акцентом на обављање послова из описа систематизованих радних мјеста, није прихватљива за јавни сектор.

5.2 Преглед прихода и примитака

У прегледу прихода, примитака и финансирања по економским категоријама у периоду од 1.1. до 31.12.2019. године, укупно остварени приходи и примици исказани су у износу од 4.519.407 КМ, што је у односу на приходе и примитке планиране буџетом за 2019. годину више за 1.955.407 КМ или 176% планираних прихода. Значајно одступање остварених прихода у односу на буџетом планиране приходе је настало због тога што се приходи у складу са инструкцијама Министарства финансија и трезора БиХ планирају до нивоа расхода.

Значајни приходи односе се на: приходе од пружања услуга рутне ваздушне пловидбе – приходи од накнада за прелете преко БиХ (2.347.255 КМ), приходе од посебних накнада од властите дјелатности (616.819 КМ) и приходи од накнада које плаћају оператори ваздухоплова по превезеном путнику и тони превезене робе/терета у одласку са аеродрома у БиХ (1.540.787 КМ).

Приходи од накнада које плаћају оператори ваздухоплова по превезеном путнику и тони превезене робе/терета у одласку са аеродрома у БиХ: Дирекција је уз сагласност Савјета министара БиХ у јануару 2017. године у складу са чланом 13. став (1) тачка ц) и д) Закона о ваздухопловству БиХ донијела Одлуком о висини накнаде коју плаћају оператори ваздухоплова по превезеном путнику у одласку и висини накнаде коју плаћају оператори ваздухоплова по тони превезене робе/терета у одласку са аеродрома у Босни и Херцеговини¹⁰. Чланом 4. наведене Одлуке прописано је да је оператор аеродрома, који посједује потврду за обављање међународног саобраћаја, дужан Дирекцији доставити мјесечни извјештај о превезеним путницима/роби/терету у редовном и повременим ваздушном превозу у одласку са аеродрома, по сваком појединачном ваздушном оператору који обавља саобраћај преко тог аеродрома на начин да се одвојено морају приказати подаци о превозу путника од података о превозу робе/терета. Чланом 5. Одлуке је прописано да Дирекција, на основу извјештаја из члана 4., испоставља рачуне ваздушним операторима с роком плаћања од 30 дана од дана испостављања рачуна. Са 31.12.2019. године по овом основу наплаћено је 1.540.787 КМ. Наведени износ се у цијелости односи на приходе фактурисане ваздушним операторима који обављају саобраћај преко Међународног аеродрома Сарајево.

Дирекција од 2017. године, од како је на снагу ступила Одлука на основу које се врши наплата ових прихода, није у могућности фактурисати и наплатити прописане накнаде ваздушним операторима који обављају саобраћај преко аеродрома у Мостару, Тузли и Бањој Луци јер ови оператори не достављају прописане мјесечне извјештаје о превезеним путницима/роби/терету у одласку са аеродрома.

По овом основу, према процјенама Дирекције, у периоду 2017- 2018. година изостала је наплата прихода у износу од 829.000 КМ, док за 2019. годину није вршена процјена.

Како наведени оператори аеродрома нису, на захтјеве Дирекције, доставили прописане извјештаје, а предметном одлуком није утврђен механизам санкционисања аеродромског оператора, Дирекција је 28.05.2019. године упутила Савјету министара БиХ Информацију о пропуштеним и ненаплаћеним приходима по наведеном основу.

Савјет министара БиХ је на 174. сједници одржаној 2.7.2019. године размотрио и усвојио наведену Информацију Дирекције те задужио Дирекцију да изради нацрт одлуке о допуни поменуте Одлуке о висини накнаде коју плаћају оператори ваздухоплова у дијелу који се односи на санкционисање аеродромског оператора због недостављања извјештаја. Такође, Дирекцији је наложено да путем Правобранилаштва БиХ покрене поступак тужбе

¹⁰ Службени гласник БиХ, број 4/17

против аеродромског оператора за накнаду штете по основу изгубљених прихода које није остварила због недостављања извјештаја као и поступак тужбе против ваздушних оператора који нису извршили уплату по фактурисаним накнадама (оператори који обављају саобраћај преко Међународног аеродрома Сарајево и којима је Дирекција фактурисала накнаде).

Дирекција је сачинила Нацрт одлуке о допуни Одлуке о висини накнаде коју плаћају оператори ваздухоплова у дијелу који се односи на санкционисање аеродромског оператора због недостављања извјештаја и о проблемима са доношењем исте упознала надлежно Министарство комуникација и транспорта БиХ.

Такође, Дирекција је доставила Правобранилаштву БиХ информације и документацију неопходну за покретање тужбе против аеродромских оператора због недостављања прописаних извјештаја и ваздушних оператора (15 авио компанија) који нису извршили уплату фактурисаних прихода.

Према расположивим информацијама, Правобранилаштво БиХ још увијек није покренуло судски или други поступак против аеродромских оперетатора.

Везано за поступак утужења авио компанија ради наплате фактурисаних потраживања предузимају се активности у сарадњи са Правобранилаштом БиХ.

ПРЕПОРУКА 7

Дирекција треба, у сарадњи са надлежним институцијама (Правобранилаштом БиХ, Министарством комуникација и транспорта БиХ и др.), имати проактиван приступ по питању предузимања свих неопходних активности, како би била у могућности фактурисати и наплатити прописане приходе имајући у виду ризик настанка застаре наплате потраживања и штете по буџет институција БиХ.

5.3 Биланс стања

У билансу стања на 31.12.2019. године исказана су укупна средства у износу од 2.788.844 КМ. Укупне обавезе са изворима средстава исказане су у износу од 3.086.403 КМ.

Значајне ставке биланса стања односе се на краткорочна потраживања (644.285 КМ), неотписану вриједност сталних средстава (2.144.559 КМ), обавезе према добављачима и физичким лицима (63.180 КМ), обавезе према запосленима за плате и накнаде из децембра 2019. године (140.933 КМ), обавезе према органима, односно Оружаним снагама БиХ за услуге Службе трагања и спашавања (102.107 КМ) те разграничене приходе (635.624 КМ).

Краткорочна потраживања – разграничени приходи се углавном односе на потраживања по основу издатих фактура према ваздушним операторима за накнаде по превезеном путнику и тони превезене робе/терета (634.806 КМ). Од укупног износа потраживања, на 2017. годину се односи 20.350 КМ, на 2018. годину 38.696 КМ а на 2019. годину 575.760 КМ. Значајан износ потраживања из 2019. године је наплаћен у 2020. години.

Дирекција предузима активности на наплати потраживања слањем опомена дужницима те у сарадњи са Правобранилаштом БиХ изналази рјешења за наплату потраживања из претходних година од 15 авио компанија.

Дирекција је извршила попис сталних средстава, потраживања и обавеза, те ситног инвентара и материјала на 31.12.2019. године. Пописом нису констатована значајна одступања стварног стања од књиговодственог.

Биланс стања приказан је у Табели II у прилогу Извјештаја.

5.4 Преглед динамике запошљавања

Законом о буџету за 2019. годину, Дирекцији су одобрена средства за плате и накнаде за 57 запослених. Број запослених на дан 31.12.2019. године је 52. Систематизацијом радних мјеста предвиђено је 79 запослених.

Дирекција је у 2019. години извршила пријем једног запосленика на неодређено вријеме путем јавног огласа без прибављене сагласности Савјета министара БиХ (сагласност није ни тражена) али са позитивним мишљењем Министарства финансија и трезора БиХ. Један запосленик је примљен на одређено вријеме наконведеног јавног огласа, а до повратка запосленице са породилског одсуства. Поред наведеног, почетком године је са радом на неодређено вријеме у Дирекцији почео и један државни службеник, по конкурсној процедуриведеној у 2018. години те је један државни службеник екстерно премјештен из Агенције за идентификациона документа, евиденцију и размјену података БиХ. За шест лица је престао радни однос у Дирекцији (три државна службеника, два запосленика и један приправник).

У 2019. години два запосленика су унапријеђена у складу са Правилником о интерном премјештају и распоређивању запосленика у институцијама БиХ¹¹.

Дирекција је провела оцјењивање државних службеника и запосленика за период од 1.1.2019. до 31.12.2019. године.

6. ЈАВНЕ НАБАВКЕ

Дирекција је донијела План јавних набавки за 2019. годину како је прописано Законом о јавним набавкама¹² који је имао једну измјену у складу са потребама Дирекције. За сваки поступак јавне набавке формирана је посебна комисија за провођење поступка.

Према подацима са портала јавних набавки, Дирекција је, у 2019. години реализовала набавке и закључила уговоре/оквирне споразуме у износу од 256.350 КМ без ПДВ-а за које је провела један преговарачки поступак са објављивањем обавјештења о набавци (авио карте), два конкурентска захтјева и више директних споразума. У току године закључена су два оквирна споразума у вриједности од 255.094 КМ без ПДВ-а поведеном преговарачком и конкурентском поступку набавке.

Финансијски значајни поступци набавке односе се на набавку авио-карата и резервација смјештаја (249.000 КМ), набавку горива (50.930 КМ), набавку услуга хотелског смјештаја (закључена три уговора укупне вриједности од 39.630 КМ) итд.

Увидом у достављене извјештаје из система електронских набавки¹³ за 2019. годину установили смо да Дирекција није пријавила све проведене поступке у систем јавних набавки, углавном директне споразуме, уговоре поведеном конкурентском поступку

¹¹ Службени гласник БиХ број: 19/12 и 49/13

¹² Службени гласник БиХ, број 39/14

¹³ <https://www.ejn.gov.ba>, портал јавних набавки БиХ

(одржавање софтвера - 2 Лота), уговор за авионске карте итд. Такође смо констатовали да Дирекција није предвидјела провођење е-аукције како је то предвиђено Правилником о условима и начину кориштења е-аукције¹⁴. Наиме, овим Правилником је дефинисано да су уговорни органи дужни предвидјети провођење е-аукције за поступке јавних набавки код којих се користи најнижа цијена као критериј за додјелу уговора за најмање 80% поступака јавних набавки у 2019. години док је Дирекција за 66,67 % поступака предвидјела провођење е-аукције.

ПРЕПОРУКА 8

Дирекција треба да унаприједи интерне контроле у погледу досљедне примјене подзаконских прописа из области јавних набавки.

Набавка авионских карата и резервација смјештаја: За набавку услуга авионских карата и резервације смјештаја за потребе Дирекције проведен је преговарачки поступак са објавом обавјештења о набавци процијењене вриједности од 249.000 КМ. За ову набавку претходно је био покренут отворени поступак у којем није пристигла ниједна понуда тако да је исти поништен.

У позиву за учешће у преговарачком поступку Дирекција је навела да се исти проводи на основу члана 20. став б) Закона о јавним набавкама према којем се у изузетним случајевима, када због природе робе, услуга или радова или због ризика повезаних са извршавањем предмета набавке није могуће претходно одређивање укупне цијене. Међутим, како је Дирекција у одлуци о покретању и претквалификационој документацији навела процијењену вриједност јавне набавке што је и вриједност оквирног споразума, сматрамо да нису били испуњени наведени услови за провођење преговарачког поступка. У фази претквалификације пристигле су три понуде, од којих су двије биле квалификоване. У коначној фази, достављена је једна понуда која је задовољила услове тендерске документације те је оквирни споразум и уговор додијељен понуђачу на процијењену вриједност набавке. Обрасцем за цијену понуде предвиђене су јединичне цијене накнаде за услуге набавке авионских карата, накнаде за услуге резервације смјештаја и накнаде агенције за приступ међународном резервационом систему. Дирекција је кроз провођење набавке осигурала приступ међународном резервационом систему и увид у понуде авио-карата са цијенама.

ПРЕПОРУКА 9

Уважавајући чињеницу да је отворени поступак набавке авио-карата и резервација смјештаја једном поништен, те да се Дирекција бавила питањем испитивања цијена авио карата и како контролу исте предвидјети тендерском документацијом, ипак сматрамо да је потребно водити више рачуна о избору врсте поступка у складу са законским одредбама и предметом набавке. Такође, у циљу обезбјеђења већег броја понуда и постизања боље цијене препоручујемо да се раздвоје услуга смјештаја од резервације авионских карата.

¹⁴ Службени гласник БиХ, број 66/16

7. КОМЕНТАРИ

Дирекција је у остављеном року доставила коментаре на Нацрт извјештаја о ревизији за 2019. годину. Дирекција није имала примједби на Нацрт извјештаја тако да овај Извјештај представља коначан извјештај без корекција у односу на Нацрт извјештаја о ревизији за 2019. годину.

Вођа тима за финансијску ревизију

Наташа Авдаловић, виши ревизор,
с.р.

Чланови тима за финансијску ревизију

Сеида Капо, ревизор, с.р.

Срђан Крајишник, ревизор, с.р.

Жељко Ћавар, ревизор, с.р.

Руководилац Одјељења за финансијску ревизију

Муневера Бафтић, виши ревизор,
с.р.

Руководилац Одјељења за развој, методологију и контролу квалитета финансијске ревизије

Драгољуб Ковинчић, виши
ревизор, с.р.

Прилози

Табела I – Преглед расхода буџета за 2019. годину

Табела II – Биланс стања на 31.12.2019. године

Изјава о одговорностима руководства

Преглед расхода буџета за 2019. годину

Дирекција за цивилно ваздухопловство Босне и Херцеговине

Табела I

Опис	Одобрени буџет	Усклађивања буџета	Укупни буџет (2+3)	Извршење буџета	Процент 5/4*100
1	2	3	4	5	6
1. Текући издаци	2.148.000	0	2.148.000	1.889.093	88
Бруто плате и накнаде	1.542.000	0	1.542.000	1.398.027	91
Накнаде трошкова запослених	238.000	0	238.000	201.701	85
Путни трошкови	90.000	-5.000	85.000	34.564	41
Издаци телефонских и пошт.услуга	14.000	0	14.000	13.047	93
Издаци за енергију и ком.услуге	10.000	5.000	15.000	14.226	95
Набавка материјала	7.000	0	7.000	4.238	61
Издаци за услуге превоза и горива	0	0	0	0	0
Унајмљивање имовине и опреме	192.000	0	192.000	190.018	99
Издаци за текуће одржавање	25.000	0	25.000	22.512	90
Издаци за осигурање	0	0	0	0	0
Уговорене и друге посебне услуге	30.000	0	30.000	10.762	36
2. Капитални издаци	0	0	0	0	0
Набавка опреме	0	0	0	0	0
Набавка осталих сталних средстава у облику права	0	0	0	0	0
3. Текући грантови	0	0	0	0	0
4. Буџет-непосредна потрошња (1+2+3)	2.148.000	0	2.148.000	1.889.093	88
5. Вишегодишња капитална улагања	0	0	0	0	0
6. Новчане донације	0	0	0	0	0
7. Програми посебне намјене					
7а. Текући издаци	2.221.000	0	2.221.000	1.727.913	78
Бруто плате и накнаде	192.000	0	192.000	151.824	79
Накнаде трошкова запослених	20.000	0	20.000	17.200	86
Путни трошкови	310.000	1.000	311.000	295.436	95
Издаци телефонских и пошт.услуга	65.000	0	65.000	13.968	21
Издаци за енергију и ком.услуге	43.000	-1.000	42.000	27.626	66
Набавка материјала	35.000	0	35.000	12.865	37
Издаци за услуге превоза и горива	60.000	0	60.000	37.293	62
Унајмљивање имовине и опреме	580.000	0	580.000	515.753	89
Издаци за текуће одржавање	118.000	0	118.000	76.561	65
Издаци за осигурање	11.000	0	11.000	5.688	52
Уговорене и друге посебне услуге	787.000	0	787.000	573.697	73
7б. Капитални издаци	329.000	0	329.000	8.433	3
Набавка опреме	311.000	0	311.000	8.433	3
Набавка осталих сталних средстава у облику права	18.000	0	18.000		0
8. Буџет-Програми посебне намјене (7а+7б)	2.550.000	0	2.550.000	1.736.346	68
9. Буџет-Укупно (4+8)	4.698.000	0	4.698.000	3.625.439	77

в.д. генералног директора:
Жељко Травар

Биланс стања на дан 31.12.2019. године

Дирекција за цивилно ваздухопловство Босне и Херцеговине

Табела II

Опис	31.12.2019.	31.12.2018.	Процент 2/3*100
1	2	3	4
1. Готовина, крат. потраживања, разграничења и залихе	644.285	188.610	342
Новчана средства	0	0	
Краткорочна потраживања	644.285	188.610	342
Краткорочни пласмани	0	0	0
Интерни финансијски односи	0	0	0
Залихе	0	0	0
Краткорочна разграничења	0	0	0
2. Стална средства	2.144.559	3.345.851	64
Стална средства	7.306.065	7.347.192	99
Исправка вриједности	5.161.505	4.001.341	129
Неотписана вриједност сталних средстава	2.144.559	3.345.851	64
Дугорочни пласмани	0	0	0
Дугорочна разграничења	0	0	0
УКУПНО АКТИВА (1+2)	2.788.844	3.534.461	79
3. Краткорочне обавезе и разграничења	941.844	498.630	189
Краткорочне текуће обавезе	63.180	62.123	102
Краткорочни кредити и зајмови	0	0	0
Обавезе према запосленима	140.933	155.057	91
Финансијски и обрачунски односи са другим повезаним јединицама	102.107	99.732	102
Краткорочна разграничења	635.624	181.718	350
4. Дугорочне обавезе и разграничења	0	0	0
Дугорочни кредити и зајмови	0	0	0
Остале дугорочне обавезе	0	0	0
Дугорочна разграничења	0	0	0
5. Извори средстава	2.144.559	3.345.850	64
Извори средстава	2.144.559	3.345.850	64
Остали извори средстава	0	0	0
Нераспоређени вишак прихода/расхода	0	0	0
УКУПНО ПАСИВА (3+4+5)	3.086.403	3.844.481	80

Напомена: Правилником о финансијском извјештавању институција Босне и Херцеговине, чл.10. став 4., напоменуто је да биланс стања буџетских корисника **неће бити уравнотежен** (актива једнака пасиви) због програмски успостављеног система Главне књиге, док ће биланс стања који ради Министарство финансија и трезора на нивоу Буџета институција Босне и Херцеговине за текућу годину бити уравнотежен

Руководство је Биланс стања одобрило 3.3.2020. године

в.д. генералног директора:
Жељко Травар

Изјава о одговорностима руководства

Међународни стандард врховних ревизионих институција (ISSAI 1580) предвиђа да ревизор треба да добије одговарајућу изјаву од руководства институције као доказ да руководство признаје своју одговорност за објективно приказивање финансијских извјештаја сагласно мјеродавном оквиру финансијског извјештавања, те да је одобрило финансијске извјештаје.

Руководство **Дирекције за цивилно ваздухопловство Босне и Херцеговине** (у даљем тексту: Дирекција) дужно је да обезбиди да финансијски извјештаји за 2019. годину буду израђени у складу са Законом о финансирању институција Босне и Херцеговине (Службени гласник БиХ, број 61/04, 49/09, 42/12, 87/12 и 32/13), Правилником о финансијском извјештавању институција Босне и Херцеговине (Службени гласник БиХ, број 25/15 и 91/17) и Правилником о рачуноводству са рачуноводственим политикама и процедурама за кориснике буџета институција Босне и Херцеговине (протокол Министарства финансија и трезора БиХ, број 01-08-02-1-1515-1/15, од 4.2.2015. године). Руководство је такође обавезно да поступа у складу са Законом о буџету институција Босне и Херцеговине и међународних обавеза Босне и Херцеговине за 2019. годину (Службени гласник БиХ број 84/19) и пратећим упутствима, објашњењима и смјерницама које доноси Министарство финансија и трезора Босне и Херцеговине, као и осталим законима у Босни и Херцеговини, тако да финансијски извјештаји дају фер и истинит приказ финансијског стања Дирекције.

При састављању таквих финансијских извјештаја одговорности руководства обухватају гаранције:

- да је осмишљен и да се примјењује и одржава систем интерних контрола који је релевантан за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја и усклађеност са законима и другим прописима;
- да финансијски извјештаји не садрже материјално значајне погрешне исказе;
- да финансијски извјештаји садрже све релевантне податке и анализе извршења буџета, као и податке о систему интерних контрола и реализацији препорука ревизије;
- да се у пословању примјењују важећи законски и други релевантни прописи.

Руководство је такође одговорно за чување имовине и ресурса од губитака, па тако и за предузимање одговарајућих мјера да би се спријечиле и откриле проневијере и остале незаконитости.

Датум, 12.05.2020.

в.д. генералног директора

Жељко Травар